

## Terug naar de Verlichting

Cursuscode 12NG05

### Docent

Em. prof. dr. F.L. van Holthoorn

### Cursusvorm

9 colleges

### Data

Donderdag 27 september t/m  
29 november 2012,  
25 oktober vervalt

### Tijd

11.15-13.00 uur

### Cursusprijs

€ 178,50

### Cursusmateriaal

Syllabus. Vanaf twee weken voor  
aanvang van de cursus via de  
site van de Senioren Academie te  
downloaden voor ingeschreven  
cursisten (pagina 'cursusmateriaal').

### Uiterste inschrijfdatum

13 september 2012

### Bijzonderheden

Maximaal 25 deelnemers, plaatsing  
op volgorde van inschrijving

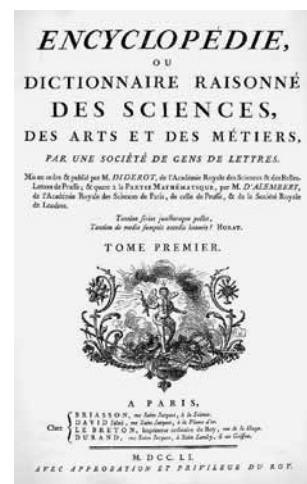
*Over de Verlichting bestaat het cliché van een rationalistische en modernistische beweging. Dit cliché speelt in de hedendaagse discussie over de Verlichting een belangrijke rol. Dit college wil laten zien dat de filosofes baanbrekende ideeën hadden, maar overigens de status quo van het Ancien Regime aanvaardden. Dat wil zeggen dat zij streefden naar hervormingen binnen het systeem en geen bedoeling hadden om dit omver te werpen.*

De filosofes hebben ongelofelijk veel geschreven. Het is onmogelijk om al hun werken te bespreken. Deze colleges concentreren zich op enkele personen en enkele van de bekendste teksten. Geprobeerd wordt om via de geselecteerde schrijvers de verwantschap van hun denkbeelden met die van anderen, die niet uitdrukkelijk behandeld worden, te laten zien. Het laatste college wordt besteed aan de actuele discussie over de Verlichting bij zowel voor- als tegenstanders.

De docent wil laten zien dat die discussie veel meer een reactie is op het proces van modernisering – lees de Industriële Revolutie en zijn gevolgen – dan op de denkbeelden van de filosofes. De hoop is dat een reflectie op de historische werkelijkheid van de Verlichting ertoe leidt dat we ons gaan afvragen of wij nog iets kunnen leren van de ideeën van de filosofes als we die interpreteren tegen de achtergrond van de achttiende eeuw als de Eeuw van de Verlichting.

## Programma

1. Inleiding
2. Een panorama, van persoonlijkheden, programma's en ideeën, met speciale aandacht voor de Encyclopédie
3. Natuurlijke godsdienst en openbaring, opvattingen over godsdienstvrijheid en de noodzaak van een seculiere moraal
4. Rousseau, een uitzondering?
5. Montesquieu en Hume over de scheiding en de balans der machten
6. Geschiedenis en vooruitgang, de filosofische geschiedschrijvers: Hume, Voltaire, Robertson en Gibbon
7. De fysiocraten en Adam Smith, de economie als win-win situatie.
8. De Franse revolutie en de Verlichting
9. Het dilemma van de modernisering



### Over de docent

Professor Frits van Holthoorn was hoogleraar Amerikanistiek aan de Rijksuniversiteit Groningen.

